

apostoli Jaakob, Sebedeuksen poika

30.4.

Apostoli Jaakob, Sebedeuksen poika, on apostoli Johannes Teologin (ks. 8.5.) veli. Veljeksien äiti oli Kristuksen sisarpuoli Salome.

Apostoli Jaakobia kutsutaan lisänimillä **Jaakob Vanhempi** tai **Jaakob Suuri**, erotuksena Herran veljestä Jaakobista (ks. 23.10.) ja apostoli Jaakobista, Alfeuksen pojasta (ks. 29.6.)

Apostoli Jaakob teki lähetystyötä nykyisen Espanjan alueella. Kärsittyään marttyyrikuoleman 40-luvulla hänen reliikkinsä vietiin Espanjaan, missä ne sijaitsevat edelleen, kuuluisassa Santiago de Compostelan katedraalissa. Kyseessä on yksi maailman tunnetuimmista pyhiinvaelluskohteista. Apostoli Jaakob on Espanjan suojeluspyhä.

Pyhä apostoli Jaakob, pyhän Johannes Teologin veli - Suomen ortodoksinen kirkko

Jaakob Sebedeuksen poika – Ortodoksi.net

Pyhä apostoli Jaakob – Kristuksen seuraaja ja ensimmäinen apostolimarttyyri - Katolinen hiippakuntalehti

Kuva: Pixabay

Kampasimpukan kuori on pyhiinvaeltajan symboli, mutta se viittaa myös apostoli Jaakobiin.

Jaakonpäivä lännessä

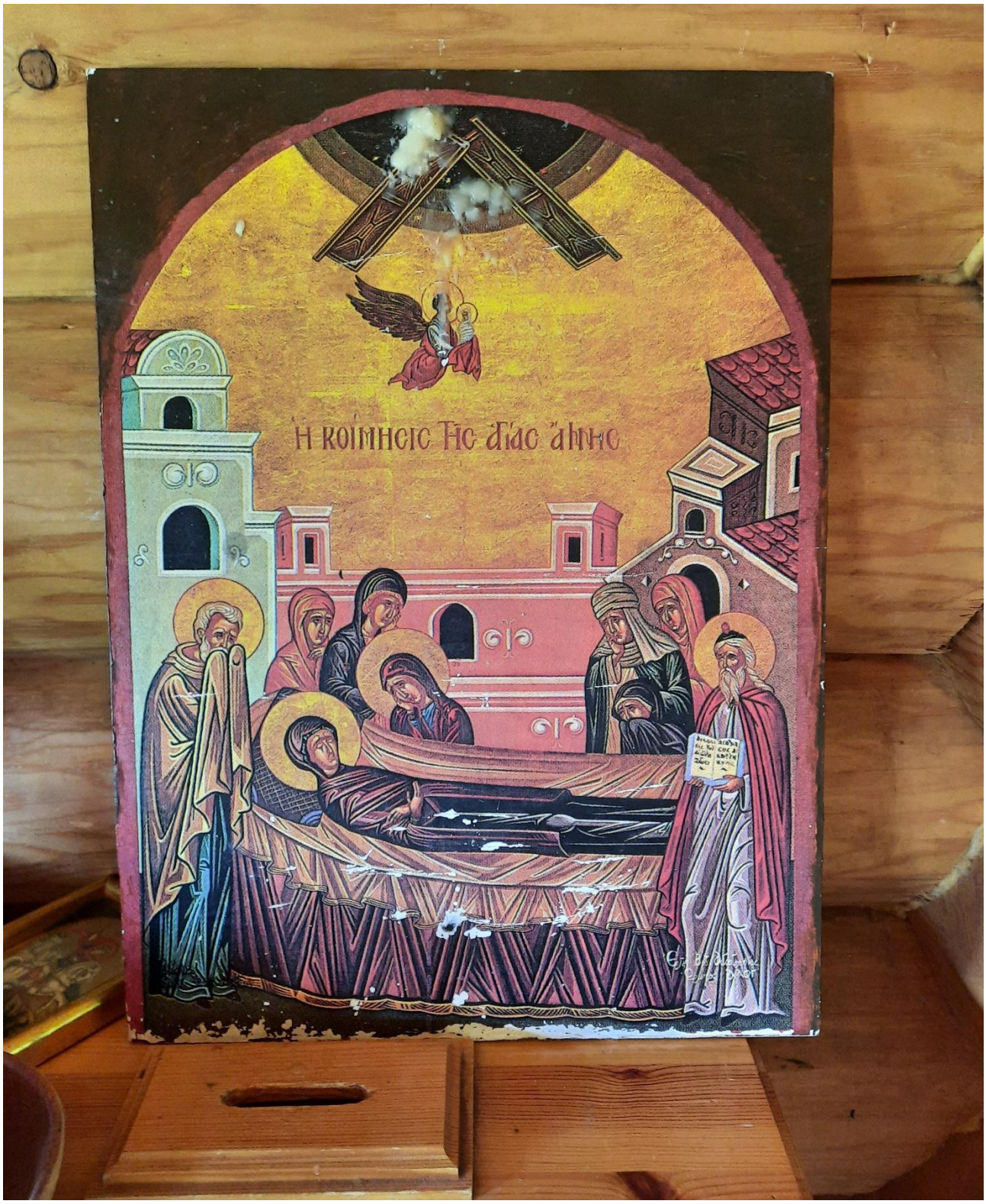
Roomalaiskatolisessa kalenterissa pyhää Jaakobia, Sebedeuksen poikaa, muistellaan 25.7. Suomalaisessakin kalenterissa tällöin vietetään Jaakonpäivää. Suomalaisessa kansanperinteessä sanotaan, että ”Jaakko heittää kylmän kiven veteen” eli luonnonvedet alkavat Jaakonpäivästä eteenpäin viilenemään.

Katolisessa mozarabialaisessa riituksessa pyhää Jaakobia muistellaan 30.12. Mozarabialaista (toiselta nimeltään vanhaespanjalaista) riitusta noudatetaan Iberian niemimaalla.

» Jaakon päivä eli Ukon pyhä

Kristus nimesi Sebedeuksen pojat ”ukkosenjylinän pojiksi” (Mark. 3:17). Läntisessä perinteessä Jaakonpäiväksi (25.7.) odotetaan aina ukkosta.

Ortodoksisessa kalenterissa läntinen Jaakonpäivä (25.7.) on Herran äidinäidin Annan kuolonuneen nukkumisen muistopäivä.

Roomalaiskatoliset taas muistelevat vanhurskaita Herran esivanhempia Joakimia ja Annaa 26.7. Samalla vietetään isovanhempien päivää.

Pyhiinvaellus

Kristillinen pyhiinvaellus on toiviomatka, joka suuntautuu pyhälle paikalle. Se on eräänlainen votiivilahja, uhri, joka tarjotaan anomuksena, kiitoksena tai ylistyksenä Jumalalle ja hänen pyhilleen.

Pyhiinvaellus on tärkeä osa kristillistä askeettista perinnettä. Perinteisesti pyhiinvaellukseen on sisältynyt ponnistelu ja jonkinasteinen katumusharjoituskin. Itsestään selvää on ollut, että matkanteon eteen tulee nähdä vaivaa. Tässä suhteessa se edelleen eroaa tavallisesta turistimatkasta, sillä pyhiinvaelluksen motiivina ei voi olla pelkkä nautinto, vaikkakin siihen voidaan yhdistää myös lepoa, kulttuuriin tutustumista ja irtiottoa arjesta.

Kävely on kaikkein perinteisin pyhiinvaelluksen muoto, mihin ilmaisu ”vaellus” viittaakin. Pyhiin on kuitenkin matkattu aina monenlaisilla kulkuneuvoilla. Edelleen tänäkin päivänä monet pyhiinvaeltajat haluavat silti kulkea ainakin osan matkaa kävellen.

Pyhiinvaeltaja – Ortodoksi.net

Pyhiinvaellus – Ortodoksisto

Pyhiinvaellus ei ole pelkästään kristillinen ilmiö, vaan kuuluu kaikkiin suuriin maailmanuskontoihin. Islamissa pyhiinvaellus Mekkaan on yksi uskon viidestä peruspilarista.

Vaellus pyhiin

Kristinuskon alkuajoista asti kristityt ovat kunnioittaneet pyhiä ja kääntyneet heidän puoleensa esirukouspyyntöineen. Pyhät ovat kilvoitelleet hyvän kilvoituksen ja heidän esirukouksensa ovat otollisia Jumalan edessä. Uskotaan, että pyhät ovat voimakkaasti läsnä ”asuinsijoillaan” eli heille pyhitetyissä ikoneissa, kirkoissa ja luostareissa, mutta myös kilvoittelupaikoissaan, haudoillaan ja erityisesti reliikeissään. Vaikka pyhiä voi rukoilla missä vaan, ovat kristityt aina tehneet myös ”matkoja pyhiin”, kumartaakseen ja kunnioittaakseen pyhiä siellä, missä he ovat erityisellä tavalla läsnä.

Kuva: Pixabay/ schnurzipurz

Pyhiinvaellus on varhainen turismin muoto, mutta se on enemmän kuin vain matkailua. Oleellista ei ole matkan pituus, vaan että se kannetaan vilpittömänä uhrina Jumalalle.

Pyhiinvaellus on askeesin muoto, joka on ottanut ankariakin muotoja. Keskiajalla pyhiinvaelluksia tehtiin aneina ja katumusharjoitteina ja tällöin siihen monesti haluttiin liittää kilvoittelumuotona ruumiillista kärsimystä: saatettiin esim. vaeltaa paljain jaloin, kivi kengässä tai kulkea osa matkaa polvillaan. Edelleen pyhiinvaeltajat saattava pyhälle paikalle tullessaan kontata tai ryömiä viimeiset metrit.

Simpukan lisäksi pyhiinvaeltajan sauva on pyhiinvaeltajan symboli. Sauvassa on usein koukku, johon voi ripustaa jotakin. Toisinaan sauva jätetään määränpäähän, merkiksi perille pääsystä.

Rukous, paasto ja almut kuuluvat pyhiinvaellukseen. Matka itsessään on tärkeä, mutta pyhiinvaellus ei ole yhtä kuin ”matka sisimpään”, vaan sillä tulee olla jokin konkreettinen määränpää. Päämäärätön hengellinen etsintä asettaa matkan lähtökohdaksi yksilökeskeiset tarpeet, halut ja kokemukset, kun taas kristillinen pyhiinvaellus on liikettä kohti lähimmäistä ja Kristusta. Tämä on pyhittävää liikettä, joka yhtä aikaa kirkastaa myös vaeltajaa itseään.

Pyhiinvaellukseen voi osallistua myös välillisesti rahoittamalla toisia pyhiinvaeltajia, tai majoittamalla ja muonittamalla heitä. Pyhiinvaeltajat ovatkin perinteisesti kulkeneet toisten vieraanvaraisuuden armoilla. Lepopaikan antaminen pyhiinvaeltajalle on ”enkelin majoittamista” (Hepr. 13:2).

Kuva: Essi Liesma

Kirjoittamattoman säännön mukaan pyhiinvaeltajat jakavat kaiken keskenään. Edelleenkään ei pyhiinvaelluksella kukaan syö omia eväitään, vaan kaikki on yhteistä. Yhdessä ateriointi ja rukoilu matkan aikana on osa matkantekoa, mutta samalla jo itsessään matkan tarkoitus. Se kuvaa kristittyjen yhteistä vaellusta kohti Jumalan valtakuntaa ja on näin ollen kuva kristityn koko elämästä.

Santiago de Compostela

Pyhän maan ja Rooman ohella tunnetuin kristillinen pyhiinvaelluskohde on Espanjassa sijaitseva Santiago de Compostela. Kyseessä on pyhän Jaakobin katedraali, jossa säilytetään hänen reliikkejään. Santiago tulee sanoista Sancti Iacobi, pyhä Jaakob.

Kuva: Pixabay/ Andre_Grunden

Santiago de Compostelaan vievä pyhiinvaellusreitistö, **Camino de Santiago** on maailman vanhimpia ja tunnetuimpia pyhiinvellusreitistöjä. Reitistön pohjoisimmat pisteet ovat Hattulassa sijaitseva Pyhän Ristin kirkko, sekä Rengon pyhän Jaakon kirkko.

Vinkit apostoli Jaakobin päivän viettoon kotona

Nauti espanjalaista ruokaa ja kuuntele espanjalaista musiikkia.
Leivo Torta de Santiago.
Suunnittele pyhiinvaellusta, vaikka ensi kesäksi.

Torta de Santiago

Apostoli Jaakobin päivän perinneherkku on espanjalainen mantelikakku, Torta de Santiago. Kakun koristelua varten tulee leikata paperista pyhän Jaakobin risti.

Resepti

5 munaa
250 g sokeria
1 sitruunankuori
1 rkl viinaa
1tl kanelia
250 g mantelijauhoja

Vatkaa munat ja sokeri vaaleaksi vaahdoksi.

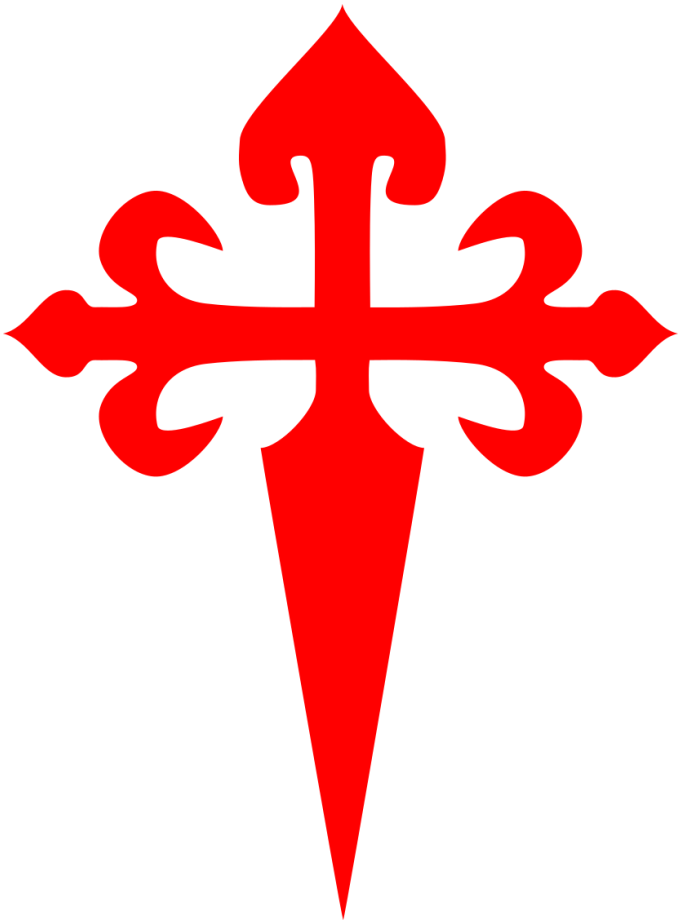
Lisää sitruunankuori, viina ja kaneli.

Kääntele joukkoon mantelijauhot.

Paista voidellussa irtopohjavuoassa 175 asteessa 30-40 min.

Tulosta ja leikkaa paperista Cruz de Santiago ja aseta kakun päälle.

Peitä kakun pinta tomusokerilla ja poista risti.

Kuva: Pixabay

Cruz de Santiago, pyhän Jaakobin risti

Suomessakin on pyhiä paikkoja, mm. pyhän Johannes Sonkajanrantalaisen hauta Ilomatsissa, sekä Valamon ja Lintulan luostarit. Seurakuntakirkoissa säilytetään ihmeitätekeviä ikoneita ja reliikkejä. Vanhat kalmistot ovat nekin rukouksella pyhitetyt.

Pyhiinvaeltajan rukous

Pyhä Jumala,
Sinä kutsuit palvelijasi Abrahamin ja varjelit hänen vaelluksiaan,
ohjasit Israelin kansaa, kun he kulkivat erämaassa.
Varjele lapsiasi, jotka rakkautesi nimessä vaeltavat tietä.
Ole matkaseurana, ohjaa risteyksissä oikeaan suuntaan,
vahvista heikkoina hetkinä, puolusta vaaroissa,
Ole suojana matkalla, varjona helteessä, valona pimeydessä,
lohdutuksena heikkona hetkenä ja anna vahvuutta aikomuksissa,
että me voisimme saapua johdatuksessasi matkamme päätepisteeseen
ja rikastuisimme armossa ja hyveissä,
anna paluussamme kotiin olla täynnä kiitosta ja iloa.
Aamen.

Vihkosen laati Maura Ihatsu. Kreditoimattomat kuvat Maura Ihatsu